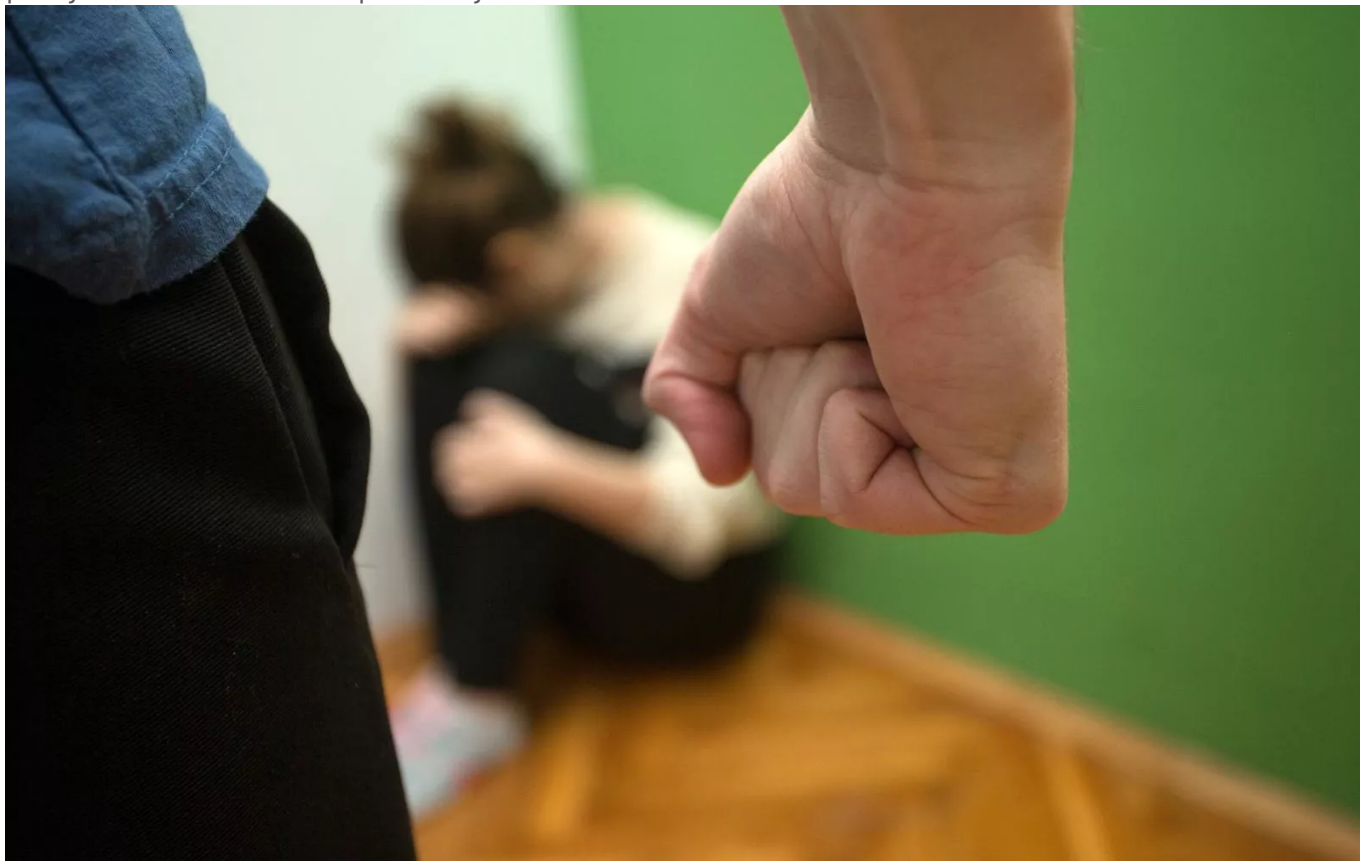

Smrtna opasnost ženama u Hrvatskoj najviše prijeti u njihovim vlastitim domovima

Femicid nije 'zločin iz strasti', uvjetovan je duboko ukorijenjenim rodnom stereotipima, mizoginijom i patrijarhalnim obrascima ponašanja

MIRTA VRANJEŠ

18. 08. 2025. 226 PREPORUKA

FOTO: DUBRAVKA PETRIC/PIXSELL/ILUSTRACIJA

U Hrvatskoj je tijekom 2024. godine ubijeno 18 žena. Od njih je pet stradalo od ruke svojih intimnih partnera – supružnika, bivših partnera ili partnera u izvanbračnoj zajednici. Podaci Ravnateljstva policije pokazuju da je u 9 slučajeva primijenjena nova zakonska kvalifikacija – teško ubojstvo ženske osobe, prema članku 111.a Kaznenog zakona.

Ove godine je samo u prvih šest mjeseci ubijeno 10 žena. Od njih su sedam ubili intimni partneri, što čini alarmantnih 70 % svih slučajeva. Femicid u Hrvatskoj više nije pojava na marginama, postao je odraz sustavnog problema koji pogađa žene u njihovim vlastitim domovima.

Statistika je poražavajuća

Na međunarodnoj razini ne postoji općeprihvaćena definicija **femicida**, no prihvaćeno je da je riječ o rodno uvjetovanom ubojstvu žene te da je motiv ubojstva spol ili rod žrtve. Najčešće je riječ o namjernom i predvidljivom ubojstvu žene koje je počinio njezin sadašnji ili bivši intimni partner.

Najcitiraniji hrvatski znanstvenik je u Hrvatskoj - nepoznat

Tri hrvatska planinara u Sloveniji odnijela snježna lavina

Prema podacima za prošlu godinu, kada je partnerski femicid u pitanju, najveći broj žrtava i počinitelja ima između 45 i 59 godina. Najmlađa žrtva bila je 16, a najmlađi počinitelj 19 godina. Okidači za ubojstvo žene su brojni: od napuštanja partnerske zajednice i ljubomore do ovisnosti i posjedovanja oružja.

U gotovo polovici slučajeva korišteno je hladno oružje, najčešće nož. Vatreno oružje u najvećem broju slučajeva počinitelji su posjedovali ilegalno, a u 20 posto bila je riječ o službenom oružju policajaca. U više od polovice slučajeva zločin je počinjen u zajedničkom kućanstvu.

Što je femicid?

Femicid se definira kao namjerno ubojstvo žene zato što je žena, a ubojstvo je najčešće počinjeno od strane intimnog partnera. Femicid ne podrazumijeva samo smrt žrtve, već cijeli kontekst prethodnog **nasilja**, prijetnji i kontrole koji se često ignorira sve do tragičnog ishoda.

Zakonski, Hrvatska je 2024. godine napravila značajan iskorak u prepoznavanju težine ovog kaznenog djela uvođenjem novog članka Kaznenog zakona:

Članak 111.a Kaznenog zakona

“Tko usmrti žensku osobu, a u okolnostima koje upućuju na to da je zločin motiviran spolom žrtve, osobitom okrutnošću, ili da je rezultat rodno uvjetovanog nasilja – kaznit će se kaznom zatvora od najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.”

Time je Hrvatska prvi put imenovala rodnu motivaciju kao kvalifikatornu okolnost čime femicid prestaje biti „samo još jedno ubojstvo“, a postaje društveno prepoznata prijetnja.

Gdje sustav (još) ne pomaže

Iako zakonski okvir napreduje, statistike ostaju porazne. Tablica [MUP](#)-a pokazuje da je većina žrtava ubijena od strane bliskih osoba, a veliki dio njih u intimnim partnerskim odnosima. U tim slučajevima često se pokazuje da su žrtve ranije prijavljivale nasilje, no bez djelotvornog institucionalnog odgovora.

Godina	ukupan broj ubojstava	ukupan broj ubijenih ŽENA	ukupno ubojstava MEĐU BLISKIM osobama	ukupan broj ubijenih ŽENA od strane BLISKIH osoba	ukupan broj ubijenih ŽENA od strane INTIMNIH partnera	UDIO ubijenih žena od strane intimnih partnera u odnosu na ukupan broj ubijenih žena	ukupan broj ubijenih MUŠKARACA od strane INTIMNIH partnerica
2024.	37	18 (9x111. A)	18	12 (8x111. A)	5 (5x111. A)	27,8 %	-
6. 2025.	18	10 (5x111. A)	12	10 (5x111. A)	7 (5x111. a)	70 %	-

**Intimni partneri uključuju sve intimne veze: bračne i izvanbračne te partnere u intimnoj vezi.*

**Članak 111.a Kaznenog zakona, a što je navedeno u zagradi, označava kazneno djelo Teško ubojstvo ženske osobe, s obzirom na novu kvalifikaciju i izmjene Kaznenog zakona odnosno od kad su izmjene stupile na snagu u ožujku 2024. godine.*

Ubojstva u RH

MUP RH

U odgovoru Ministarstva unutarnjih poslova na pitanje Telegrama o femicidu navode da Ravnateljstvo policije sudjeluje u nizu preventivnih aktivnosti, među kojima su: „Lily“ – kampanja usmjerena na umrežavanje institucija i senzibilizaciju javnosti, „Vrijeme leptirica“ – edukativni program koji progovara o viktimizaciji i stigmatizaciji žena, „Živim život bez nasilja“ – projekt usmjeren na učenike osnovnih škola te „Manje oružja, manje tragedija“ – kampanja o dragovoljnoj predaji oružja.

Dodatno, provodi se specijalizirana edukacija policijskih službenika, uključujući radionice za prepoznavanje nasilja u obitelji te seminari o krvnim i seksualnim deliktima. MUP surađuje i s nizom civilnih organizacija: Ženskom sobom, udrugom B.a.B.e., CESI, Bijeli krug i drugima.

No pitanje koje ostaje jest – koliko su te mjere učinkovite u praksi, posebno u situacijama kada žene godinama prijavljuju prijetnje, a institucije ih ne uzimaju ozbiljno.

Alarmantni podaci i prepoznati obrasci

Podaci Ravnateljstva policije za 2024. i prvu polovicu 2025. otkrivaju jasno ponavljajući obrazac: najviše žrtava ubijeno je u vlastitom domu ili domu koje dijele s počiniteljem.

Počinitelji su najčešće muševci, bivši muševci ili partneri, a u velikom broju slučajeva, prethodilo je dugotrajno psihičko, fizičko ili ekonomsko nasilje. Femicid nije „zločin iz strasti“ – on je zločin iz kontrole, uvjetovan duboko ukorijenjenim rodnim stereotipima, mizoginijom i patrijarhalnim obrascima ponašanja.

Uvođenjem članka 111.a napravljen je zakonski iskorak, ali bez promjene u institucionalnoj kulturi i stvarne suradnje među sustavima, femicid će i dalje ostati prijetnja koja se ponavlja. Potrebna je jača zaštita žrtava, brža reakcija na prijave, ali i osnaživanje zajednice da ne okreće glavu. Previše žena umire tiho i u četiri zida, a svaki femicid je ne samo tragedija, nego i nedopustiva društvena sramota.

Ostale tekstove na ovu temu možete pročitati [**OVDJE**](#).

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

ubojstvo, femicid, femicid u Hrvatskoj,
teško ubojstvo žene,